

UCHWAŁA NR XXIX/309/20
RADY MIEJSKIEJ WAŁBRZYCHA

z dnia 22 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktycznego w sprawie specjalistycznej pomocy dzieciom
w rodzinach zagrożonych przemocą dla Miasta Wałbrzycha na lata 2021 – 2025**

Na podstawie art. 12 pkt. 11 i art. 92 ust.1 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920), art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyczny w Sprawie Specjalistycznej Pomocy Dzieciom w Rodzinach Zagrożonych Przemocą dla Miasta Wałbrzycha na lata 2021 – 2025, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wałbrzycha.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Wałbrzycha

Maria Anna Romańska

Załącznik do uchwały Nr XXIX/309/20
Rady Miejskiej Wałbrzycha
z dnia 22 grudnia 2020 r.

Gminny Program Profilaktyczny
w Sprawie Specjalistycznej Pomocy
Dzieciom w Rodzinach Zagrożonych
Przemocą
dla Miasta Wałbrzycha
na lata 2021 – 2025

Wałbrzych, październik 2020 r.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483),
- Konwencję o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 roku, (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526),
- Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, (Dz. U. z 2019r. poz. 1507, z późn.zm),
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. 2020 poz. 821 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

Wstęp

Szkodliwe zjawisko przemocy w obecnych czasach jest zjawiskiem niezmiernie złożonym oraz niosącym szkody w wielu różnorodnych obszarach społecznego oraz indywidualnego funkcjonowania. Przy całej destrukcji niesionej przez wszelkie rodzaje przemocy, szczególnie dotkliwa wydaje się przemoc, w przypadku której osobami doświadczającymi są dzieci i młodzież. To ta grupa, jako posiadająca mniejsze możliwości działania i obrony, jest nie tylko bardziej narażona na wynikające z tej dysfunkcji szkody lecz także udział w tego typu doświadczeniach w znacznie większym stopniu wpływa na dalsze funkcjonowanie. Doświadczanie jakiegokolwiek formy przemocy, zwłaszcza jeśli trwa przewlekłe i regularnie, niesie ogromnie negatywny wpływ na dalsze kształtowanie postaw i schematów postępowania; małe dzieci jako osoby w trakcie dorastania i budowania własnego sposobu patrzenia na świat a także wypracowywania własnych sposobów postępowania są niezmiernie podatni na szkodliwe bodźce przekazywane przez osoby stosujące przemoc lub obserwowane osoby, które wobec tej przemocy są bierne. Według badań (Diagnoza Problemów Społecznych Wałbrzycha; 2019 r.) spośród grupy ankietowanej młodzieży 15% zgłosiło doznawanie przemocy od kogoś z domowników a tymczasem aż 54% doświadczyło jej ze strony rówieśnika - liczby te nie pozwalają bagatelizować rzeczonożego tematu oraz dobitnie wskazują na obecność przemocy w życiu codziennym młodych ludzi.

Dwoma rodzajami przemocy, które zdają się mieć największy wpływ na teraźniejsze i przyszłe funkcjonowanie małych dzieci wydają się być przemoc domowa oraz cyberprzemoc. W przypadku pierwszej grupy szkodliwych zachowań mamy do czynienia ze środowiskiem domowym jako systemem krzywdzenia – spośród wszystkich uczniów badanych w Diagnozie Problemów Społecznych Wałbrzycha (2019 r.), którzy zadeklarowali, że doświadczyli zachowań przemocowych aż 35% jako osobę stosującą wymieniła kogoś z najbliższych domowników. Przemoc domowa w największym stopniu wpływa na kształtowanie się dysfunkcyjnych wzorców postępowania i często można jej doświadczenie uznać za pierwotne dla dalszych problemów w zachowaniu młodego człowieka – szkodliwe zachowania ze strony dzieci i młodzieży w kierunku rówieśników, osób dorosłych czy zwierząt nie powstały spontanicznie, bez przyczyny lecz najczęściej są wynikiem kontynuowania szkodliwych przekazów funkcjonujących w rodzinie, które na zasadzie doświadczenia i obserwacji młody człowiek powtarza.

Drugim obszarem zachowań przemocowych, które stanowią szczególne zagrożenie dla młodych ludzi jest cyberprzemoc, a więc wszelkie naruszanie granic osobistych za pomocą wytworów techniki (fora internetowe, czaty, portale społecznościowe, komunikatory, telefony komórkowe itp.). Młodzież ma silny (i wciąż pogłębiający się) związek

z funkcjonowaniem technologicznym czego jedną z naturalnych konsekwencji jest podatność na doświadczenie przemocy tą drogą - aż 21% uczniów badanych w Diagnozie Problemów Społecznych Wałbrzycha (2019 r.) jednoznacznie zadeklarowało regularne doświadczenie tej formy naruszania granic. Warto pamiętać, że cyberprzemoc, zwłaszcza jeśli przybiera formę ośmieszania lub poniżania celuje w bodaj najbardziej wrażliwy fragment kształtującej się osobowości młodego człowieka – poczucie własnej wartości, którego utrzymanie wraz z pozytywnym obrazem w oczach rówieśników jest na początkowych etapach rozwojowych bezsprzecznym priorytetem.

Podjmując temat tworzenia i wdrażania spójnych, kompetentnych strategii radzenia sobie z problemem przemocy wobec osób małoletnich należy pamiętać o dwóch obszarach działań: profilaktyce/edukacji oraz wsparciu specjalistycznym w chwili zidentyfikowania problemu. Profilaktyka dotycząca rzeczoności tematu oraz kierowana do dzieci i młodzieży powinna przede wszystkim posiadać odpowiednio zaprojektowaną formę: jednocześnie atrakcyjną dla młodego odbiorcy a z drugiej strony także nie infantylną. W działaniach edukacyjnych dotyczących tematyki przemocowej warto pamiętać aby ujmowały one dwie perspektywy: osoby doświadczającej lecz także osoby stosującej – jej motywów i powodów działania absolutnie unikając przy tym usprawiedliwiania szkodliwych zachowań. Podobnie kompleksowe podejście jest również efektywne w przypadku wsparcia specjalistycznego świadczonego w ramach już istniejącego problemu. Warto aby indywidualne konsultacje (z psychologiem, pedagogiem) oraz organizowane formy zespołowe (grupy korekcyjne, grupy wsparcia) kierowane były do obu stron biorących udział w takiej sytuacji: wzmocnieniu osoby doświadczającej przemocy oraz również korygowaniu wadliwych postaw osoby, która takową przemoc stosuje.

Program przewiduje działania w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Program jest wyrazem lokalnej polityki społecznej, która ma sprzyjać zapewnieniu w możliwie maksymalnym zakresie odpowiednich warunków życia i rozwoju dziecka.

Program jest spójny z Gminnym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla miasta Wałbrzycha na lata 2021 – 2025 , będzie wspólnie z nim monitorowany, gdyż niektóre działania obu programów są ze sobą zbieżne. Niniejszy program może podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającymi się potrzebami społeczności oraz zmieniającymi się wymogami prawa.

Program opiera się na współpracy służb w celu podjęcia kompleksowych i interdyscyplinarnych działań dla objęcia wszechstronną i niezwłoczną pomocą dzieci doświadczających przemocy oraz zapobieganiu powstawaniu zjawiska przemocy.

Koordinacją działań określonych w programie zajmuje się:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu - Dział Profilaktyki

W realizacji programu na terenie Wałbrzycha współpracować będą pracownicy następujących jednostek organizacyjnych Ośrodka i instytucji:

- Zespołów Pracy Socjalnej,
- Działu Pieczy Zastępczej,
- Działu Wspierania Rodziny
- Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, Wydziału IV Rodzinnego i Nieletnich,
- Komendy Miejskiej Policji,
- Zespołu kuratorskiej służby sądowej,
- Placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- Szkół, przedszkoli i żłobków
- organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych,

Zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu przemocy oraz wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

I. Diagnoza problemu przemocy

Diagnoza problemów społecznych, na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, została zlecona firmie zewnętrznej, wyłonionej w trybie zapytania ofertowego z 2019 roku i dotyczyła ukazania skali różnych problemów, głównie w zakresie przemocy i uzależnień.

W badaniu ankietowym na terenie Wałbrzycha w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych wzięło udział 1008 uczniów, gdzie 52% próby stanowiły dziewczynki, 48% chłopcy. Najliczniejszą próbę badawczą stanowili uczniowie z VIII klasy szkoły podstawowej - 38%. Pozostałą część próby stanowili uczniowie z VI klasy szkoły podstawowej oraz z III klasy szkoły ponadpodstawowej. Większość badanych uczniów była między 11 a 13 rokiem życia - 41%. 14-16 lat miało 31% badanych. Najmniej liczą próbę stanowili respondenci mający 17 lat i więcej - 15%.

Badania ankietowe dotyczyły postrzegania zjawiska przemocy przez uczniów ze szkół w Wałbrzychu.

Uczniowie mieli określić swoją wiedzę na temat przemocy oraz doświadczenie w tym zakresie.

Ankietowani za przemoc w pierwszej kolejności wskazali na:

- bicie- 83%, grożenie, straszenie - 79%, zmuszanie do oddawania pieniędzy – 60%, całowanie, dotykanie wbrew woli – 59%, spoliczkowanie – 57%, kradzież pieniędzy lub innej wartości – 54% i zmuszanie do oglądania pornografii – 52%.

W dalszej kolejności respondenci za akt przemocy uznali:

- podszywanie się w Internecie – 37%, krytykowanie wyglądu – 31%, okazywanie braku szacunku – 27%, nie opiekowanie się kimś, kto tej opieki wymaga – 21%. 12% ankietowanych nie wie jakie sytuacje mogą świadczyć o przemocy;
- aż 40% uczniów doświadczyło przemocy. Większość – 60% nie ma takich doświadczeń;

Większość uczniów doświadczających przemocy odpowiedziało, że sprawcami przemocy są:

- koledzy/koleżanki ze szkoły- 54%. Następnie wskazali na znajomych - 28%, inne osoby - 22%, brata – 11%, ojca – 9% i siostrę – 9%. 6% podało, że sprawcą aktu przemocy była matka;

Częstym zjawiskiem jest, że osoba stosująca przemoc znajduje się pod wpływem substancji psychoaktywnych.

- Wg 7% ankietowanych sprawca w momencie stosowania aktu przemocy był pod wpływem alkoholu, zaś 2% wskazało na narkotyki, 1% na dopalacze. Zdecydowana

większość ankietowanych - 61% twierdzi, iż sprawca przemocy nie był odurzony środkami psychoaktywnymi, natomiast 6% nie ma wiedzy na ten temat;

- Aż 43% badanych przyznało, że w szkole występuje problem przemocy. Przeciwnego zdania jest 20% respondentów, natomiast 37% nie ma informacji na ten temat;
- 28% respondentów stosowała zachowania przemocowe wobec innych osób. Większość – 72% nie ma takich doświadczeń;
- Osoby dopuszczające się przemocy stosowały ją w głównej mierze wobec rówieśników - 69%. W stosunku do rodzeństwa przemoc zastosowało 13% badanych, zaś do rodziców – 2%;
- 11% uczniów zna kogoś kto doświadcza przemocy w swoim domu. 28% nie ma wiedzy na ten temat, a 61% badanych nie zna nikogo, kto mógłby doświadczać przemocy domowej;
- Zdecydowana większość badanych – 62% jest zadania, że nie można usprawiedliwić stosowania przemocy. Przeciwnego zdania jest 17% uczniów, a 21% deklaruje brak wiedzy na ten temat;

W kolejnym bloku tematycznym została poruszona kwestia korzystania z komputera i Internetu przez dzieci i młodzież.

- 31% uczniów podaje, że nie gra w gry komputerowe, 20% na tą czynność w ciągu dnia poświęca do 1 godziny, 28% przeznaczą 1-3 godziny, 10% od 3 do 6 godzin, a kolejne 10% respondentów gra w gry komputerowe ponad 6 godzin dziennie;
- Uczniowie najczęściej na korzystanie z komputera i Internetu poświęcają 1-3 godziny dziennie - 34%. 24% deklaruje, że zdarza się im spędzać przed ekranem komputera od 3 do 6 godzin, 22% - więcej niż 6 godzin, 16% - około godziny. 3% uczniów podaje, że nie korzysta z komputera i Internetu;
- Badani najczęściej z komputera i Internetu korzystają w domu – 92%. W dalszej kolejności wskazali na szkołę – 3% i znajomych. 4% uczniów podało inne, bliżej nie określone miejsca, gdzie korzystają z komputera i Internetu;
- Badani uczniowie najczęściej korzystają z komputera, aby słuchać muzyki - 77%, oglądać filmy – 75%, kontaktować się ze znajomymi – 73%, do nauki – 62% oraz do grania w gry online – 59%. W dalszej kolejności wskazali na robienie zakupów online - 36%, poznawanie nowych ludzi - 20% oraz prowadzenie bloga lub własnej strony - 9%;
- Na komputerach 8% badanych jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”, natomiast 20% respondentów nie wie, czy ten program jest na ich urządzeniach.

Zdecydowana większość ankietowanych – 72% twierdzi, że na ich komputerach nie jest zainstalowana „blokada rodzicielska”;

- Uczniowie zostali poproszeni również o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło, aż 28% badanych uczniów;
- Niepokojący jest fakt, że 20% uczniów podało osobie poznanej w Internecie swoje dane osobowe. Większość – 80% twierdzi, iż nie udostępnia swoich personaliów osobom przypadkowo poznanym w Sieci;
- W opinii 77% ankietowanych cyberprzemoc to publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat, 66% wskazało na agresję elektroniczną, a 63% na naruszenie czyjejs prywatności. W dalszej kolejności uczniowie wskazali na przewiska w stronę innych – 49%. Naśmiewanie się z kogoś – 49%. 13% uczniów nie wie czym jest zjawisko cyberprzemocy;
- 64% badanych uważa, że do cyberprzemocy przyczynia się chęć zemsty, poczucie anonimowości w Internecie – 61% oraz łatwość dostępu do Internetu i portali społecznościowych – 42%. 39% ankietowanych twierdzi, że do cyberprzemocy przyczynia się chęć dotarcia do dużej liczby odbiorców, 25% wskazało na brak konsekwencji, a 20% nie ma wiedzy na ten temat;
- Niepokojące jest, że 21% uczniów doświadczyło cyberprzemocy. Świadczy to o tym, że doświadczanie zachowań przemocowych w Sieci nie jest obce respondentom. Większość – 79% nie ma takich doświadczeń, a 21% uczniów nie potrafiło jednoznacznie tego określić;
- 8% badanych uczniów przyznało się, że stosowało zachowania przemocowe w Internecie. Większość – 92% twierdzi, że nie ma takich doświadczeń;

Wnioski i rekomendacje.

Problem przemocy w Wałbrzychu jest znaczący, bowiem aż 40% uczniów przyznaje, że jej doświadczyło. Szczególnie dostrzegalnym jej rodzajem jest przemoc rówieśnicza, bowiem większość uczniów doznało przemocy ze strony kolegów ze szkoły i 43% uważa, że w ich szkole występuje przemoc. Jak wynika z analizy materiału badawczego, problem przemocy domowej jest mniejszy niż przemocy rówieśniczej, jednak również dostrzegalny i wymagający podjęcia działań profilaktycznych. Warto również pochylić się nad zjawiskiem cyberprzemocy i poszerzyć wiedzę uczniów zarówno na temat istoty tego problemu, jak i konsekwencji jej stosowania dla ofiary i sprawcy.

Rekomenduje się:

- Prowadzenie zajęć, mających na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki przemocy. Zakres kierowanej do uczniów informacji, oprócz konsekwencji stosowania przemocy, powinien zawierać również treści na temat szerokiego spektrum rodzajów przemocy. Zaleca się stosowanie różnych technik i metod, które będą w atrakcyjny i aktywny sposób przekazywały informację. Skuteczne w tym przypadku mogą być metody takie jak: psychodrama (odgrywanie scenek na temat zachowań przemocowych, które pomogą wczuć się w doświadczenia osób będących ofiarą agresji); "burza mózgów" (stworzenie listy wszystkich zachowań będących aktem przemocy); praca w grupach (znalezienie wspólnych pomysłów rozwiązań problemu przemocy);
- Przekazywanie uczniom wiedzy, na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania przez nich przemocy zarówno w szkole jak i w domu, a także w jaki sposób mogą reagować, jeśli będą świadkiem agresji;
- Wprowadzenie na terenie szkoły, jasnych zasad zachowania i konsekwencji ich nieprzestrzegania, a także rozpowszechnianie tych reguł przez nauczycieli, pracowników szkoły, poprzez informowanie i umieszczenie plakatów w niektórych miejscach budynku szkoły.
- Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach takich jak: doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem, wzmacnianie poczucia własnej wartości, rozwijanie umiejętności asertywnego zachowania się;
- Skuteczne mogą okazać się również spotkania z policją mające na celu uświadomienie dzieci i młodzieży o tym, jakie zachowania są aktem przemocy i jakie niosą za sobą konsekwencje (ważne, aby funkcjonariusze byli przeszkoleni w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych);
- Zajęcia i warsztaty integracyjne w klasach. Mają one na celu wzmacnianie więzi pomiędzy rówieśnikami i wpływanie na pozytywny klimat szkoły, który jest ważnym czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych;
- Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli, które będą rozwijały u nich kompetencje kierowania klasą oraz umiejętności właściwego reagowania na niekorzystne zachowania uczniów, wzmacniania pożądanых zachowań i formułowania oczekiwań wobec uczniów;
- Przeprowadzenie z uczniami warsztatów, podczas których poszerzą oni wiedzę na temat zjawiska cyberprzemocy i rozległych negatywnych konsekwencji jej

stosowania. Zaleca się także, uświadomienie uczniom gdzie mogą uzyskać pomoc w przypadku bycia ofiarą lub świadkiem tego typu przemocy;

- Prowadzenie z uczniami warsztatów, podczas których poszerzą oni wiedzę na temat zjawiska cyberprzemocy i rozległych negatywnych konsekwencji jej stosowania. Zaleca się także, uświadomienie uczniom gdzie mogą uzyskać pomoc w przypadku bycia ofiarą lub świadkiem tego typu przemocy.
- Prowadzenie warsztatów poruszających problematykę użytkowania oraz wykorzystywania współczesnych mediów. Warsztat powinien uczyć dzieci jak bezpiecznie poruszać się po świecie cyberprzestrzeni. Przeprowadzenie takich warsztatów pt. Media, można zlecić Ośrodkowi Psychoprofilaktyki Nowa Perspektywa. Podczas zajęć tych uczniowie zdobywają takie umiejętności jak zdolność bezpiecznego poruszania się w świecie massmediów, kontroli czasu spędzanego w Internecie, przed telewizorem czy grami komputerowymi, zdolność krytycznej oceny prezentowanych przez media wartości i postaw oraz reagowania w sytuacji zagrożenia;
- Przeprowadzenie zajęć dla uczniów mających na celu zwrócenie uwagi na problem uzależnienia od komputera i Internetu. Pomocne przy realizacji takich zajęć może być rozpowszechnienie ulotek informujących o takim problemie. Dzięki ulotce, która znajduje się poniżej, odbiorcy mają możliwość zbadania indywidualnego ryzyka uzależnienia, poprzez wypełnienie prostego kwestionariusza. Przekaz podsumowuje sposoby racjonalnego wykorzystywania multimediów w życiu codziennym oraz wyjaśnia istotę nadużywania. Wskazuje również ogólnodostępne źródła poszukiwania pomocy i wsparcia.

Przemoc w rodzinie nie występuje jedynie wspólnie ze zjawiskiem alkoholizmu czy innymi problemami społecznymi, jest samoistnym problemem społecznym. W związku, z czym należy podnosić świadomości mieszkańców w zakresie przyczyn i skutków tej przemocy. Zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. W ten sposób ustawodawca kładzie szczególny nacisk na rozwój profilaktyki, jako skutecznej formy pomocy w sytuacjach, gdy w rodzinie nie występuje jeszcze zjawisko przemocy, ale może być tym zjawiskiem zagrożona. Działania o charakterze profilaktycznym mają na celu unikać konieczności podejmowania interwencji w sytuacjach wystąpienia przemocy w rodzinie. Z powyższego wynika potrzeba stosowania programu profilaktycznego, który będzie miał na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych

przemocą. W związku z tym w programie wyodrębniono cel główny i cele szczegółowe oraz działania podejmowane na terenie Wałbrzycha, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

Cel nadrzędny programu:

Zmniejszenie skali zjawiska i skutków stosowania przemocy, poprzez prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Cele operacyjne:

1. Zapobieganie przemocy w rodzinie poprzez promowanie zachowań społecznych wolnych od przemocy.
2. Udzielanie specjalistycznej pomocy w stosunku do dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą.
3. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej roli rodziny.
4. Upowszechnienie informacji o instytucjach pomocowych

1. Zapobieganie przemocy w rodzinie poprzez promowanie zachowań społecznych wolnych od przemocy			
Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin
1.1	Warsztaty z przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, poszerzanie świadomości młodzieży odnośnie zachowań agresywnych i konfliktowych, usprawnianie poprawnej komunikacji, zajęcia kształtujące poczucie własnej wartości, zajęcia edukacyjne kampanii „ Widzę, Słyszę, Reaguję ” Adresaci: uczniowie szkół podstawowych i średnich	MOPS – DP	całorocznie
1.2	Program edukacyjny „ Głupia zabawa czy poważna sprawa ” – profilaktyka rówieśniczej przemocy seksualnej Adresaci: uczniowie szkół podstawowych i średnich	MOPS - DP	całorocznie
1.3	Prowadzenie szkoleń dla pracowników pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, policji z zakresu profilaktyki	MOPS - DP	całorocznie

	przemocy domowej i rówieśniczej: przemoc wobec dziecka w szkole i w domu jako jedna z przyczyn zachowań agresywnych, procedura NK i praktyczne przeciwdziałanie temu zjawisku przez grono pedagogiczne, profilaktyka molestowania seksualnego, pierwszy kontakt z osobą doświadczającą przemocy, cyberprzemoc		
1.4	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy i szkód związanych z przemocą poprzez realizowanie kampanii społecznych: Kampanii Ławkowej, Białej Wstążki i Widzę, Słyszę, Reaguję., Akademii Świadomości Społecznej. Adresaci: mieszkańcy Wałbrzycha	MOPS - DP	całorocznie
1.5	Spotkania informacyjno – edukacyjne dla przedstawicieli instytucji pomocowych realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy „ Lokalna współpraca – to się opłaca ” Adresaci: pomoc społeczna, oświata, policja, służba zdrowia, straż miejska, NGO	MOPS - DP	całorocznie wg ustalonego harmonogramu spotkań
2. Specjalistyczna pomoc w stosunku do dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą			
2.1	Udzielenie specjalistycznej pomocy i wsparcia dzieciom i młodzieży zagrożonej przemocą, poprzez interwencje w środowisku oraz poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne (punkt konsultacyjny)	MOPS – DP, DWR, ZPWD, ZPWD, Policja, Szkoły, Placówki opiekuńczo – wychowawcze, Służba zdrowia	całorocznie
2.2	Kierowanie do specjalistów z zakresu wsparcia psychologicznego, terapii uzależnień, pracy socjalnej, prawa i medycyny	MOPS, SOW, PPP, Służba zdrowia	całorocznie
3. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej roli rodziny			
2.1	Promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych, poprzez pracę systemową z rodziną	MOPS – DP, DWR, ZPWD, Szkoły, Placówki opiekuńczo – wychowawcze	całorocznie
2.2	Prowadzenie warsztatów i spotkań dla rodziców oraz konsultacji indywidualnych	MOPS – DP, DWR, PPP, SOW	całorocznie
4. Upowszechnienie informacji o instytucjach pomocowych			
4.1	Upowszechniane informacji o formach wsparcia oraz instytucjach i placówkach udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy, świadkom i osobom stosującym przemoc, poprzez działania środowiskowe (festyny, pikniki itp.), ulotki, plakaty, citylighty , informacje w mediach lokalnych i społecznościowych oraz podczas prowadzonej edukacji profilaktycznej w szkołach	MOPS – DP, DWR, ZPWD, ZPS, SOW, Szkoły, Placówki opiekuńczo - wychowawcze	całorocznie

Adresatami programu są:

- Dzieci i młodzież zagrożona bądź dotknięta przemocą w rodzinie, przemocą rówieśniczą i cyberprzecią;
- Rodziny dotknięte przemocą, niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo;
- Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowane społecznie;
- Przedstawiciele instytucji, służb oraz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Oczekiwane rezultaty programu:

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie,
- zwiększenie świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych na terenie miasta,
- zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- zapewnienie należytej opieki dzieciom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- wzmocnienie rodziny w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi,
- rozwój wiedzy i kompetencji rodziców w prawidłowym funkcjonowaniu,
- pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów wynikających z sytuacji kryzysowej,
- współpraca instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Program finansowany będzie ze środków budżetu gminy oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł oraz w ramach środków własnych instytucji realizujących zadania.

Uzasadnienie

Art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn.zm.) stanowi, że do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Program profilaktyczny w sprawie specjalistycznej pomocy dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą dla miasta Wałbrzycha na lata 2021 – 2025 został opracowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu.

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska i skutków stosowania przemocy, poprzez prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Wałbrzycha

Maria Anna Romańska